

Członkowie:

Stowarzyszenie Akademia Rozwoju
Filantropii w Polsce

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Fundacja Wspomagania Wsi

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

Fundacja im. Stefana Batorego

Fundacja Kronenberga przy Citi
Handlowy

Fundacja Współpracy Polsko-
Niemieckiej

Fundacja Przyjaciółka

Fundacja Orange

Fundacja BGŻ

Stowarzyszenie Fundusz Lokalny
Masywu Śnieżnika

Polsko-Amerykańska Fundacja
Wolności

Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz
Lokalny

Fundacja dla Polski

Fundacja EY

Fundacja BGK

Fundacja PwC

Fundacja POLSAT

Fundacja PZU

Fundacja TVN „nie jesteś sam”

Fundacja Banku Ochrony
Środowiska

Fundacja PKO Banku Polskiego

Fundacja „Dbam o Zdrowie”

Fundacja LOTTO Milion Marzeń

Sz. Pan Kazimierz Mariusz Kleina
Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Dot.: Ustawa z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych
(druk senacki nr 719, druki sejmowe nr 2510, 2723 i 2723-A)

Szanowny Panie Przewodniczący,

W imieniu Forum Darczyńców w Polsce przedstawiamy naszą opinię dotyczącą przekazanej do Senatu ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych. Ustawa dotyczy ułatwień w zakresie prowadzenia loterii fantowych i gier bingo fantowych, z których dochód przekazywany jest na cele społecznie użyteczne.

Ustawa zawiera bardzo potrzebną dla rozwoju działalności społecznej organizacji obywatelskich zmianę dot. podniesienia limitu, od którego organizacje pozarządowe mogłyby na uproszczonych zasadach prowadzić loterie dobroczynne, tj. poprzez zgłoszenie takiej loterii zamiast ubiegania się o zezwolenie. Propozycja ta jest oceniana przez Forum Darczyńców jako słuszna, przy czym nie do przyjęcia jest ograniczenie tej regulacji do organizacji posiadających status pożytku publicznego.

1. Równość podmiotów

W ustawie znalazł się zapis, który uprzywilejowuje jedną grupę podmiotów, czyli organizacje posiadające status pożytku publicznego. Jest to naruszenie konstytucyjnej zasady równości i sprawiedliwości społecznej (art. 32 ust. 1 i art. 2 Konstytucji).

Nie ma żadnego kryterium, zgodnie z którym organizacje posiadające status pożytku publicznego miałyby zostać uprzywilejowane w stosunku do pozostałych organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego. Pozyskane w drodze loterii pro publico bono środki pieniężne pochodzą w całości od obywateli, którzy chcą wesprzeć określony cel społeczny, poprzez dobrowolny udział w loterii. Następnie środki te przeznaczane są przez organizatorów loterii w całości na realizację określonych celów społecznie użytecznych, o czym organizatorzy szczegółowo informują odpowiedni organ w terminie 30 dni od dnia zakończenia urządzanej gry (art. 16 ustawy o grach hazardowych).

Mechanizm ten jest podobny do tego, który obowiązuje w przypadku zbiórek publicznych, w których środki pozyskiwane są z dobrowolnych ofiar obywateli. Analogicznie więc do zapisów Ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych, uprawnionymi do urządzenia loterii fantowych i gier bingo fantowych, z których dochód przekazywany jest na cele społecznie użyteczne, powinny być wszystkie podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, czyli organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 tejże ustawy - niezależnie od tego, czy mają status OPP, czy też nie.

2. Działalność pożytku publicznego a status pożytku publicznego

Działalność w sferze pożytku publicznego, w tym zadania zlecane przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe realizują niezależnie od posiadania statusu OPP.

Organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie to podmioty, które prowadzą działalność pożytku publicznego, czyli działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. Z definicji ustawowej organizacje te nie działają w celu osiągnięcia zysku. Dotyczy to zarówno organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego, jak i tych, które takiego statusu nie posiadają.

Organizacje, które nie posiadają statusu OPP najczęściej nigdy o niego nie wystąpiły. OPP których jest około 7,7 tys. to nie więcej niż 5% wszystkich zarejestrowanych organizacji w Polsce (liczba wszystkich zarejestrowanych organizacji społecznych to około 130 tys.). Błędem jest zatem koncentrowanie się

wyłącznie na organizacjach mających status OPP. Należy ponadto pamiętać, że już dziś OPP są wystarczająco uprzywilejowane, przede wszystkim dzięki możliwości pozyskiwania środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Organizacje niemające statusu OPP nie działają mniej profesjonalnie od tych, które ten status mają. Praktyka dowodzi, że status OPP nie ma istotnego wpływu na jakość pracy organizacji czy ich profesjonalizm.

3. Zgłoszenia zamiast zezwoleń

Ustawa o zmianie ustawy o grach hazardowych przewiduje poszerzenie wartości puli wygranych loterii, które będzie można zorganizować po dokonaniu ich zgłoszenia. Jest to propozycja zgodna z założeniami deregulacji i odchodzenia od zezwoleń na rzecz zgłoszeń, co zmniejszy biurokrację i koszty zarówno po stronie budżetu państwa, jak i podmiotów organizujących loterie.

Analogicznie do zapisów Ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorok publicznych, należałoby zatem ułatwić organizowanie loterii pro publico bono poprzez zastąpienie wymogu uzyskania pozwolenia na urządzenie loterii, wymogiem jej zgłoszenia. Obecnie organizowane w przestrzeni publicznej zbiórki gotówki i darów rzeczowych wystarczy zgłosić na ogólnopolskim portalu zbiorki.gov.pl, na którym organizatorzy zbiorok publikują też sprawozdania ze zbiórki, z podaniem celu na który dochód ze zbiórki został przeznaczony.

4. Uniezależnienie organizacji od pieniędzy publicznych

W sytuacji, w której większość sektora pozarządowego, włączając w to organizacje OPP, boryka się z problemem braku środków na działalność pożytku publicznego (przeciętne roczne przychody organizacji wg badań Stowarzyszenia KLON/JAWOR z 2012 r. to ok. 18 tys. złotych, a aż 20% organizacji osiąga przychody nieprzekraczające 1 tys. zł) lub niemal całkowitym uzależnieniem od pieniędzy publicznych (w szczególności samorządowych), tworzenie rozwiązań prawnych, które finansowo faworyzują jedynie niewielką grupę podmiotów jest niezasadne. Wręcz przeciwnie, należy zwiększyć możliwość korzystania z loterii fantowych jako mechanizmu pozyskiwania środków na działalność statutową od obywateli, dzięki czemu organizacje zyskają szansę rozszerzania działań pożytku publicznego i budowania własnego potencjału w oparciu o zdywersyfikowane źródła przychodu, co w dalszej perspektywie może je uniezależnić od pieniędzy publicznych.

Forum Darczyńców w Polsce od lat pracuje na rzecz rozwoju organizacji pozarządowych w Polsce, w tym ich niezależności finansowej. M.in. w 2010 r. wspólnie z Instytutem Spraw Publicznych oraz Ambasadą Królestwa Niderlandów, we współpracy ze Stowarzyszeniem Loterii Dobroczyńnych w UE (ACLEU), zorganizowaliśmy seminarium pt. „Hazard pro publico bono. Loterie jako źródło finansowania inicjatyw obywatelskich”.

W imieniu Forum Darczyńców apelujemy o wprowadzenie w ustawie o zmianie ustawy o grach hazardowych stosownych zmian, które umożliwią prowadzenie loterii fantowych i gier bingo fantowych na wyżej opisanych uproszczonych warunkach dla wszystkich organizacji pozarządowych, z zachowaniem zasady równości podmiotów.

Z wyrazami szacunku,

Ewa Krupa

Przewodnicząca Zarządu Forum Darczyńców w Polsce

Do wiadomości:

- Marszałek Bogdan Borusewicz
Parlamentarny Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Senat RP
- Przewodniczący Tadeusz Tomaszewski
Podkomisja stała do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi
Sejm RP
- Dyrektor Krzysztof Więckiewicz
Departament Pożytku Publicznego, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej